Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January-2022

Course	:	**FYBA**	**Date**	:	**31/01/2022**
Subject Code	:	**SKTM-01**	**Time**	:	**10:00am to 12:00pm**
Subject Name	:	**Main Paper - 01 (Sanskrit - संस्कृत ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)**	**Duration**	:	**2 Hours**
			Max. Marks	:	**50**

પ્રશ્ન:1 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેનું ભાષાંતર કરો : **(06)**

૧. *सखे पुण्डरीक नैतदनुरूपं । भवतः शुद्रजनक्षुण्ण एष मार्गः । धैर्यधना हि साधवः । किं यः कश्चित्प्राकृत इव विक्लवीभवन्तमात्मानं न रुणत्सि । कृतस्तवापूर्वोऽयमाद्येन्द्रियोपप्लवो येनास्येवं कृतः । क्व ते तद्धैर्यम् ॥*

૨. *अस्ति गौतमस्य महर्षेस्तपोवने महातपा नाम मुनिः । तेनाश्रमसन्निधाने मूषिकशावकः काकमुखाद् भ्रष्टः दृष्टः । ततः स्वभावदयात्मना तेन मुनिना नीवारकणैः संवर्धितः । ततो बिडालस्तं मूषिकं खादितुमुपधावति । तमवलोक्य मूषिकस्तस्य मुनेः क्रोडे प्रविवेशः ।*

૩. *क्व सूर्य प्रभावो वंशः क्व चाल्पविषयामतिः ।*
तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ॥

૪. *रूपस्य हन्त्री व्यसनं बलस्य शोकस्य योनिर्निधनं रतीनाम् ।*
नाशः स्मृतीनां रिपुरिन्द्रियाणामेषा जरा नाम ययैष भग्नः ॥

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો. **(04)**

1. *कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु ।*
2. *प्रायेण सामग्र्यविधौ गुणानां परांत्रर्मुखी विश्वसृजः प्रवृत्तिः ।*
3. *क्षमा हि मूलं सर्वतपसाम् ।*
4. *भद्रे ! शक्नोषि किमनेन शालिप्रस्थेन गुणवदन्नमस्मानभ्यव्यवहारयितुम् ।*

પ્રશ્ન:2 *સુબન્ધુની 'વાસવદત્તા' કથાનો પરિચય કરાવો.* **(10)**

અથવા

'કથા અને આખ્યાયિકા'નાં લક્ષણો સવિસ્તર જણાવો.

પ્રશ્ન:3 *પંચતંત્ર શીર્ષક સમજાવી, તેનો તંત્રવાર પરિચય આપો.* **(10)**

અથવા

*'**अतिलोभः विनाशायः**' - કથા વિગતે જણાવી, તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ જણાવો.*

પ્રશ્ન:4 *'**नैषधं विद्वदौषधम्**' ઉક્તિ સવિસ્તર સ્પષ્ટ કરો.* **(10)**

અથવા

દ્રૌપદીની અંતર્વ્યથા જણાવી, તેનાં પાત્રનો પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન:5 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને આપો. **(10)**

1. *બાણભટ્ટના પિતાનું નામ શું હતું ? (ચિત્રભાનુ, કુબેર, અર્થપતિ)*
2. *નારાયણ પંડિતે કયો ગ્રંથ લખ્યો છે ? (કથાસરિત્સાગર, પંચતંત્ર, હિતોપદેશ)*
3. *'**રસના**' શબ્દનો અર્થ શો છે ? (નાસિકા, જિહ્વા, લાલસા)*
4. *પ્રણયવિહ્વળ પુંડરીકને કોણ ઉપદેશ આપે છે ? (મહાશ્વેતા, કાદંબરી, કપિંજલ)*
5. *જરદ્ગવ નામનો ગીધ ક્યાં રહેતો હતો ? (વૃક્ષની નીચે, ડાળી ઉપર માળામાં, વૃક્ષની બખોલમાં)*
6. *વસન્તકાલે સૂર્ય કઈ દિશા તરફ ગમન કરે છે ? (પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ)*
7. *શિશુપાલવધમાં કુલ કેટલા સર્ગ છે ? (અઢાર, વીસ, બાવીસ)*
8. *ગુજરાતનું પ્રથમ સંસ્કૃત મહાકાવ્ય કયું છે ? (કિરાતાર્જુનીય, શિશુપાલવધ, ભટ્ટિકાવ્ય)*
9. *મેઘદૂતમાં યક્ષ મેઘને કઈ નગરીમાં જવાનું કહે છે ? (ઉજ્જૈન, દેવગિરિ, અલકા)*
10. *બુદ્ધચરિત મહાકાવ્યના રચયિતા કોણ છે ? (કાલિદાસ, અશ્વઘોષ, શ્રીહર્ષ)*
